

Rapport.

Prioritering av finansiellt sparande inför 2010
Konsumentklimatet januari 2010

1519303
Karna Larsson-Toll

Innehåll

1. Om undersökningen	2
2. Resultat i sammandrag	2
3. Vad prioriterar man om man får mer att röra sig med?	7
4. Finansiellt sparande	8
4.1. Banksparande	9
4.2. Betala skulder	14
4.3. Aktier och andra värdepapper	17
4.4. Gåva till barn och barnbarn	21
4.5. Finansiellt sparande totalt	24
5. Frågeformulär	27
4. Appendix A. Publiceringsregler	28

1. Om undersökningen

Allmänheten har i januari blivit mer optimistiska om sin egen ekonomi för det kommande året. Men andelen pessimister har inte minskat. Istället är det den stora grupp som trodde att de skulle få ungefär oförändrad ekonomi som har minskat.

Men ojämlikheten ser ut att öka; Det är framför allt de som redan har en hög inkomst som räknar med att få det bättre, medan de som redan har en låg inkomst räknar med att få det sämre. Mest optimistiska är männen. Mest pessimistiska är pensionärerna.

Om man fick mer pengar att röra sig med nästa år skulle nästan fyra av tio använda pengarna till finansiellt sparande: spara pengarna, betala skulder, investera dem i aktier eller andra värdepapper, köpa försäkringar eller ge dem i gåva till barn eller barnbarn.

Prioriteringen (om man får mer pengar att röra sig med) av banksparande ökar, framför allt bland personer som räknar med att faktiskt få mer pengar att röra sig med.

Även om man får mer pengar att röra sig med vill allmänheten inte använda dessa pengar till att betala av sina ökade skulder. Hoten om räntehöjningar under hösten och vintern har ännu inte givit någon effekt. Istället minskar prioriteringen av att betala skulder både i befolkningen totalt och bland dem som räknar med att få mer pengar att röra sig med.

Prioriteringen av värdepapper ökar också, framför allt bland män. Men bland dem som räknar med att få mer pengar att röra sig med ökar den inte.

Undersökningen genomfördes under perioden 18-26 januari, då 1.021 intervjuer gjordes i Sverige med personer i åldern 15 år och äldre. Undersökningen gjordes on-line. Tidigare månader har omfattat ungefär lika många intervjuer vardera. Urvalet dras slumpmässigt ur SIFOs on-linepanel, som rekryterats riksrepresentativt via telefon och postala utskick. Urvalet är således inte till någon del självrekryterat.

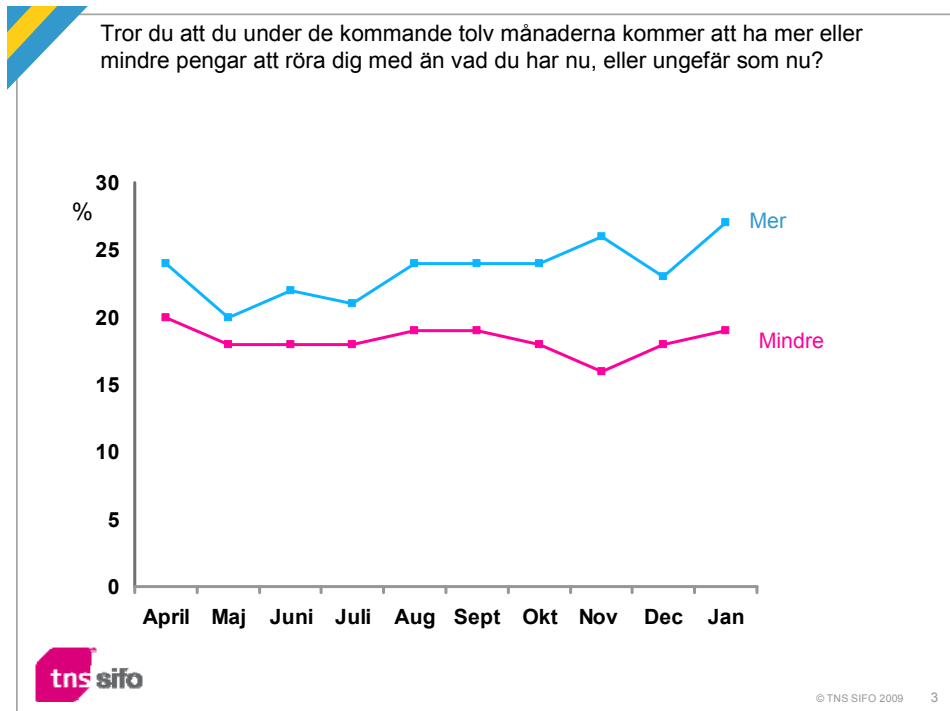
2. Resultat i sammandrag

Allmänheten har i januari blivit mer optimistisk om sin egen ekonomi för det kommande året. Men andelen pessimister har inte minskat. Istället är det den stora grupp som trodde att de skulle få ungefär oförändrad ekonomi som har minskat.

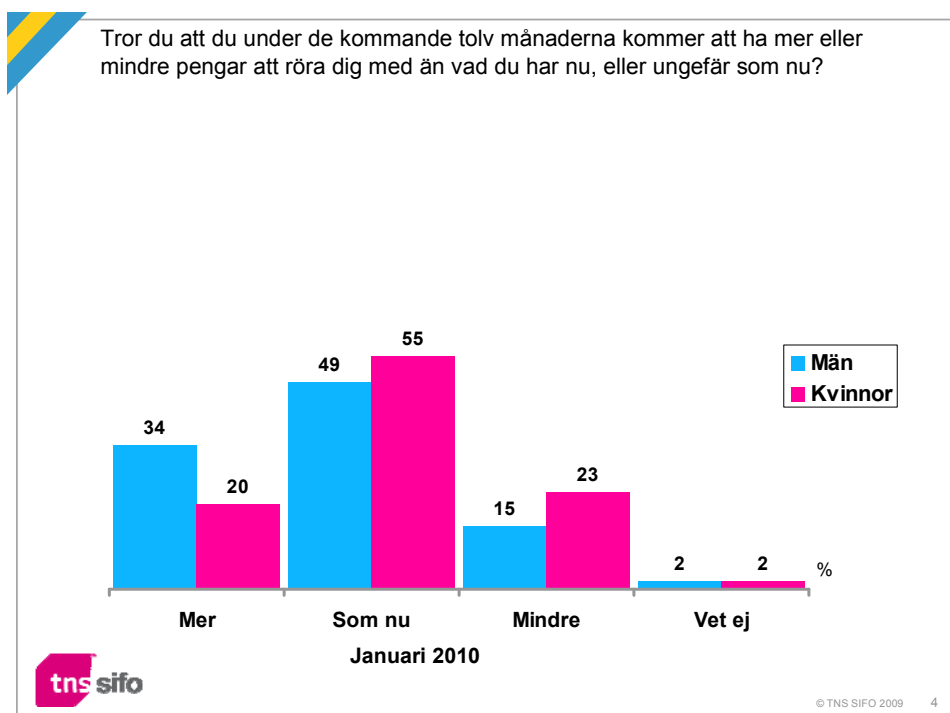
Frågan som ställdes löd:

Tror du att du under de kommande tolv månaderna kommer att ha mer eller mindre pengar att röra dig med än vad du har nu, eller ungefär som nu?

Ungefär hälften av de intervjuade (52%) tror att det kommer att bli ungefär som nu. Drygt var fjärde (27%) räknar med att de kommer att få mer pengar att röra sig med, medan nästan var femte (19%) tror att det kommer att bli sämre.

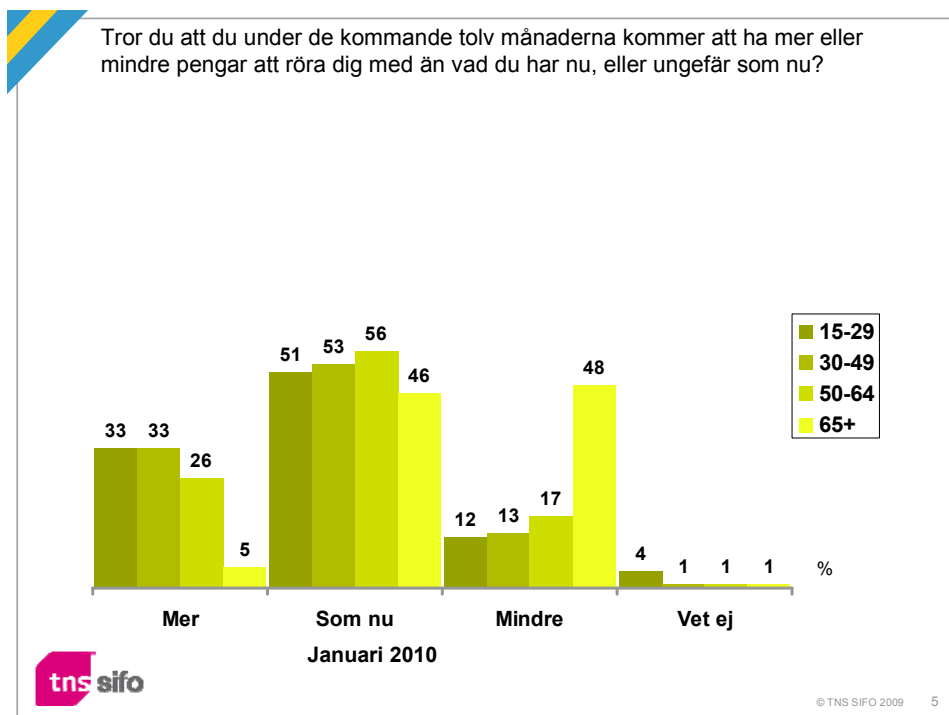

Män räknar i större utsträckning än kvinnor med att få mer pengar i plånboken. Det innebär att det just nu är fler män som tror att de kommer att få det bättre än som tror att de kommer att få det sämre. Samtidigt är det fler kvinnor som tror att de kommer att få det sämre än som tror att de kommer att få det bättre. Om de får rätt kommer således ojämlikheten mellan könen att öka ytterligare under år 2010.

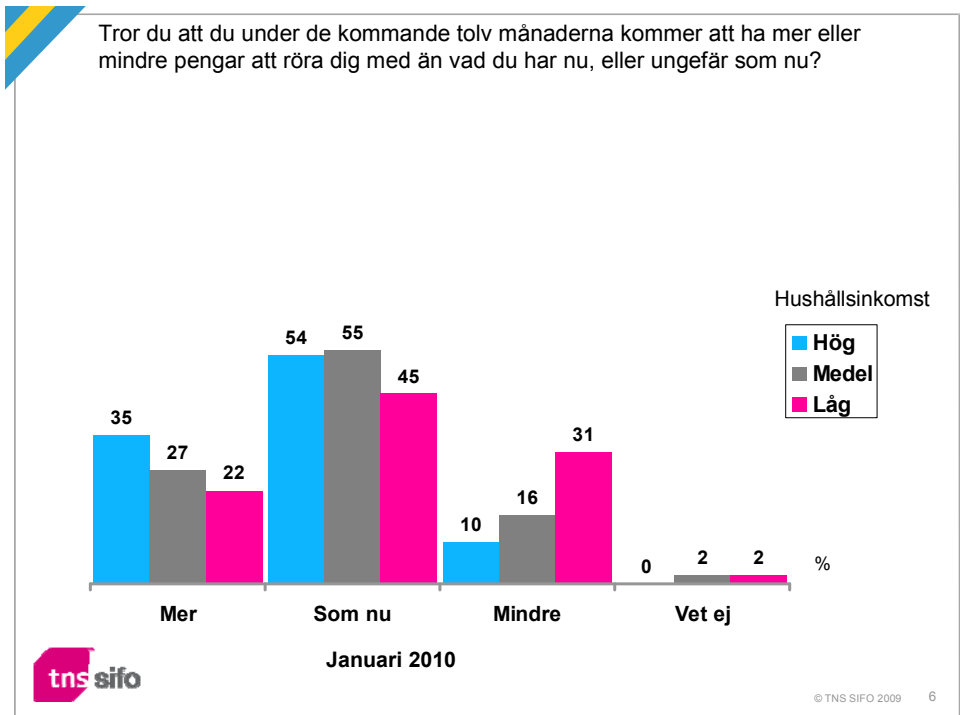

Bland pensionärer finns en mycket stor pessimism om den egna ekonomin. Nästan hälften av dem tror att man kommer att få sämre ekonomi under 2010. De resterande tror nästan alla att de kommer att få ungefär oförändrad ekonomi. Bara fem procent av pensionärerna tror just nu att de kommer att få bättre ekonomi.

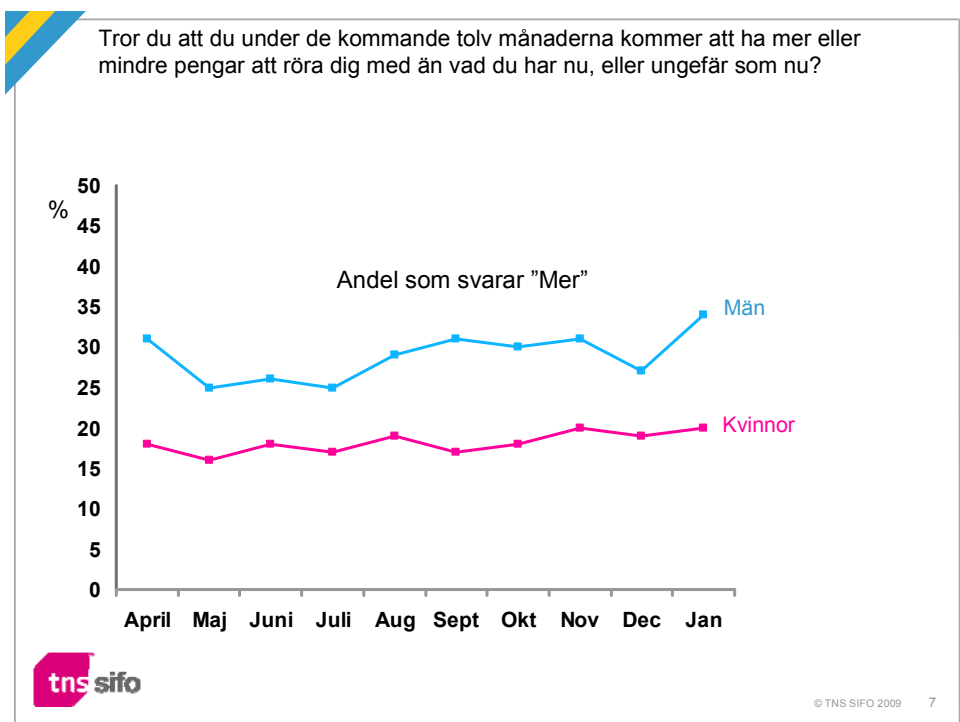
Det skiljer sig väsentligt mot de yngre, där både bland 15-29-åringarna och 30-49-åringarna var tredje räknar med att få bättre ekonomi och bara cirka var åttonde tror att de kommer att få det sämre.

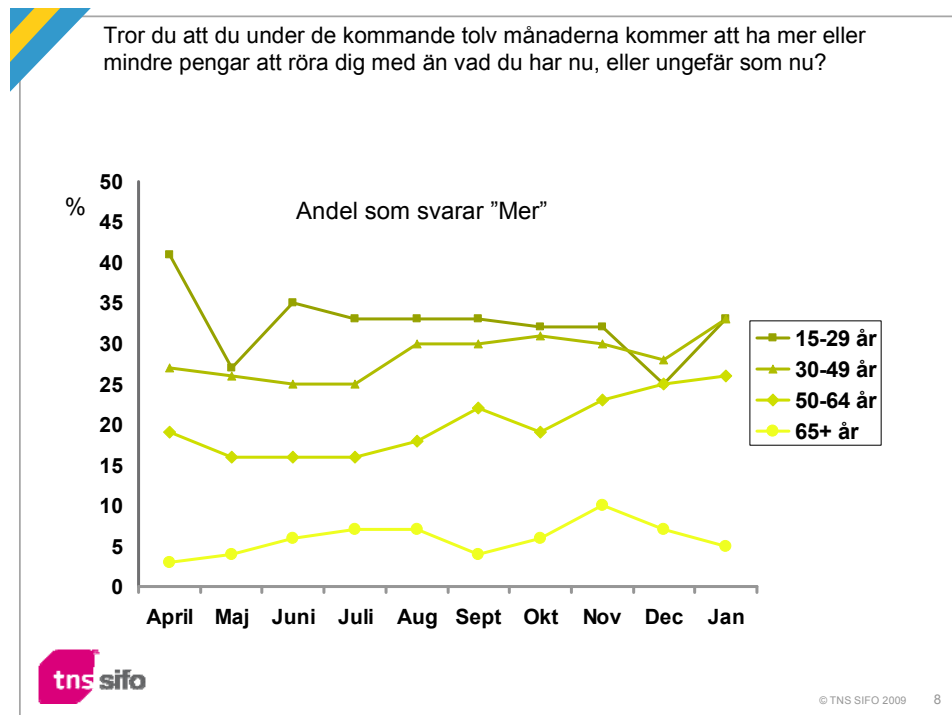
Det är också främst de som redan har en hög hushållsinkomst som räknar med att få mer pengar, medan de som har en låg hushållsinkomst i större utsträckning räknar med att få mindre pengar att röra sig med. (Här finns också ett samband mellan pensionär och låg hushållsinkomst). Bland höginkomsttagare räknar var tredje med att få mer pengar, medan bara drygt var tionde räknar med att få det sämre ekonomiskt. Bland låginkomsttagare är förhållandet det motsatta; betydligt fler räknar med att få det sämre än som räknar med att få det bättre.

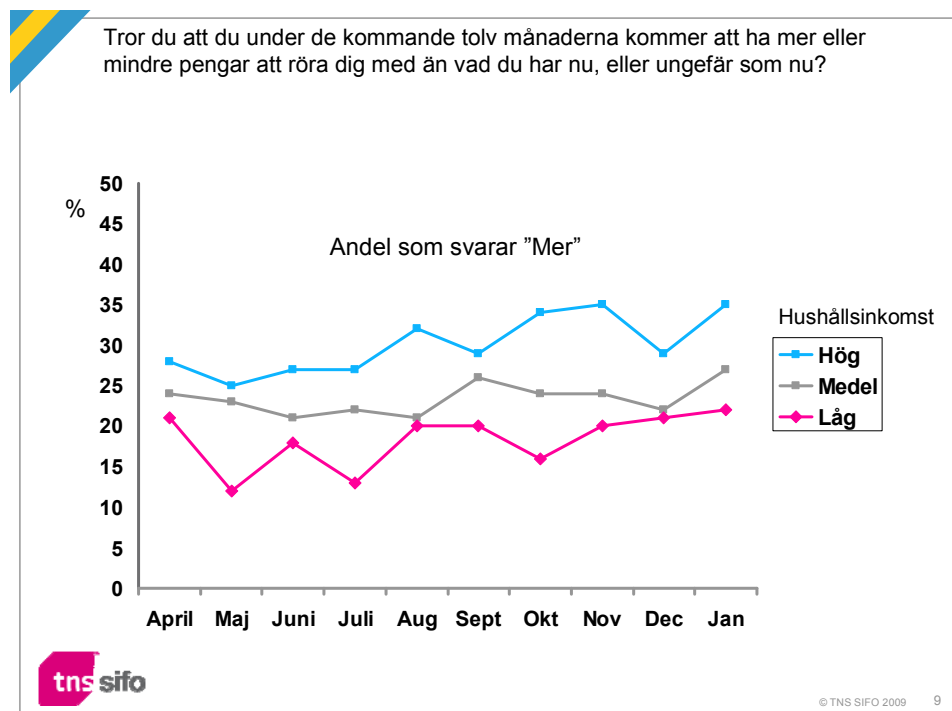
Att en större andel av männen tror att de kommer att få mer pengar att röra sig med är inte något nytt för januari. Så har det varit tidigare också. I december blev männen tillfälligt mindre optimistiska, och närmade sig kvinnorna. Men nu sticker deras optimism iväg igen, och avståndet till kvinnorna blir större.

Pensionärerna har blivit mindre optimistiska de senaste månaderna. Däremot har yngre medelålders, 30-49-åringar, blivit allt mer optimistiska om sin egen ekonomi.

Inte bara nu utan också tidigare har det i första hand varit personer med hög hushållsinkomst som haft den högsta andelen som tror att de kommer att få det bättre ekonomiskt. Där ökar också optimismen mest nu, efter en mindre nedgång i december.

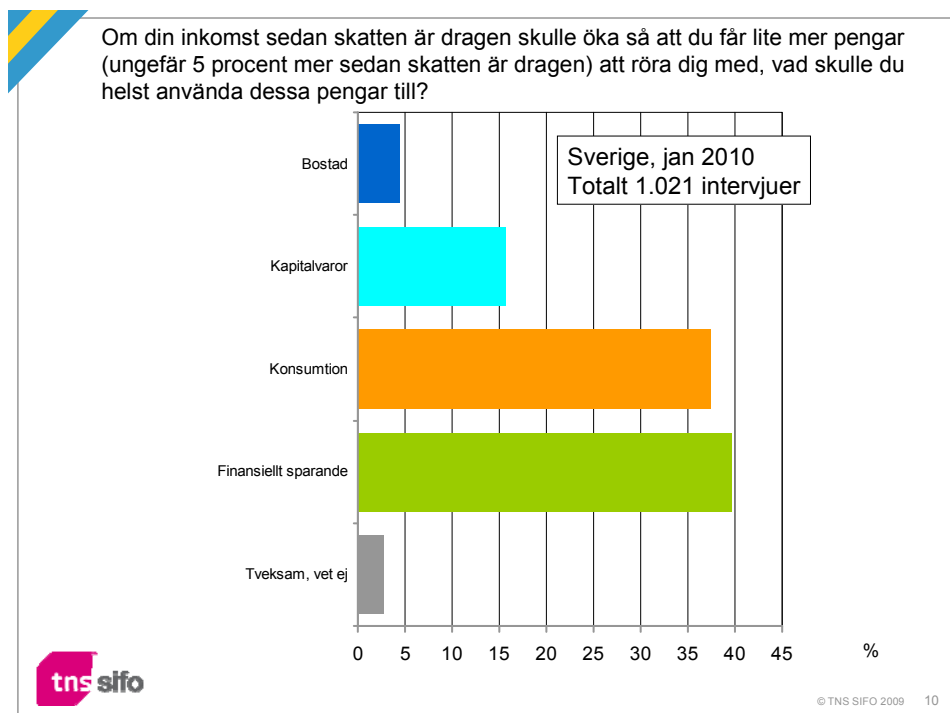
3. Vad prioriterar man om man får mer att röra sig med?

Om man får mer pengar att röra sig med uppger allmänheten i Sverige i första hand att de prioriterar sitt finansiella sparande. I andra hand vill man lägga pengarna på konsumtion. I tredje hand kommer kapitalvaror och bättre bostad.

Den fråga som ställdes löd:

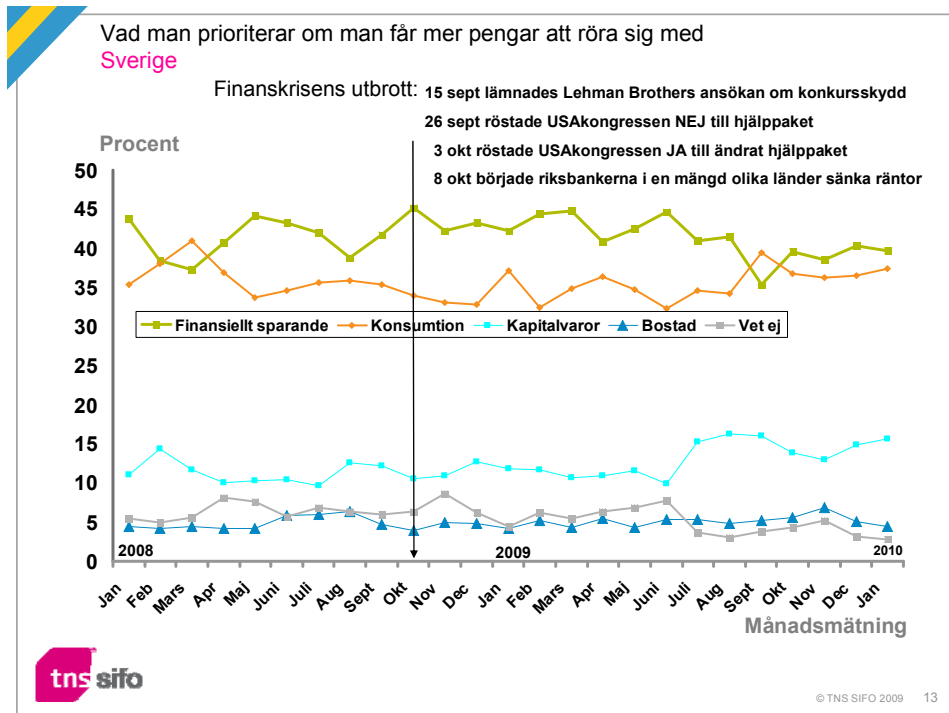
Om din inkomst sedan skatten är dragen skulle öka så att du får lite mer pengar (ungefär 5 procent mer sedan skatten är dragen att röra dig med), vad skulle du helst använda dessa pengar till?

19 olika fasta svarsalternativ angavs förutom "Annat, vad?" och "Vet ej".

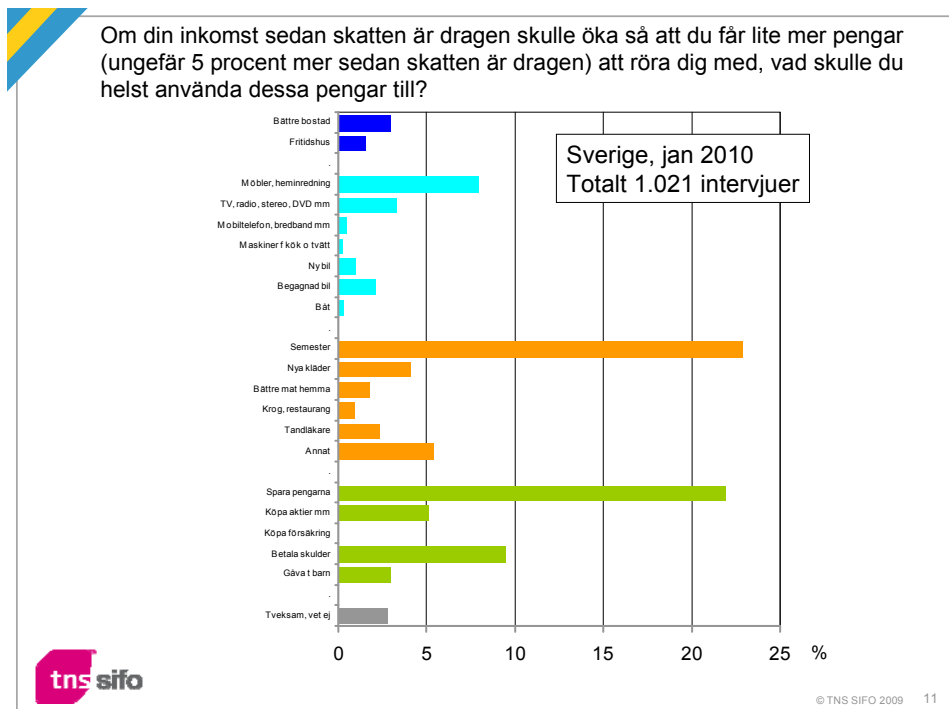
Vid finanskrisens utbrott i oktober 2008 minskade prioriteringen av konsumtion. Man satte hellre pengarna i finansiellt sparande. Dessutom blev man mer osäker om vad man skulle göra om man fick mer pengar att röra sig med.

Först under hösten 2009 blev allmänheten mer benägen att använda pengarna till kapitalvaror och kortsiktigare konsumtion.

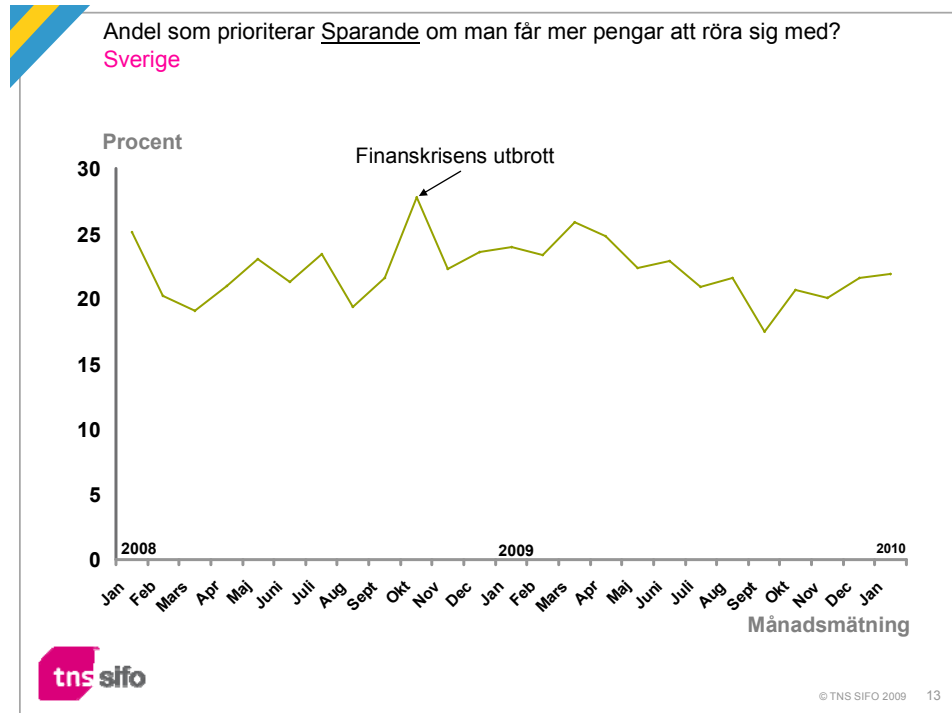
4. Finansiellt sparande

Av finansiellt sparande är det framför allt banksparende man prioriterar. I andra hand kommer att betala av skulder.

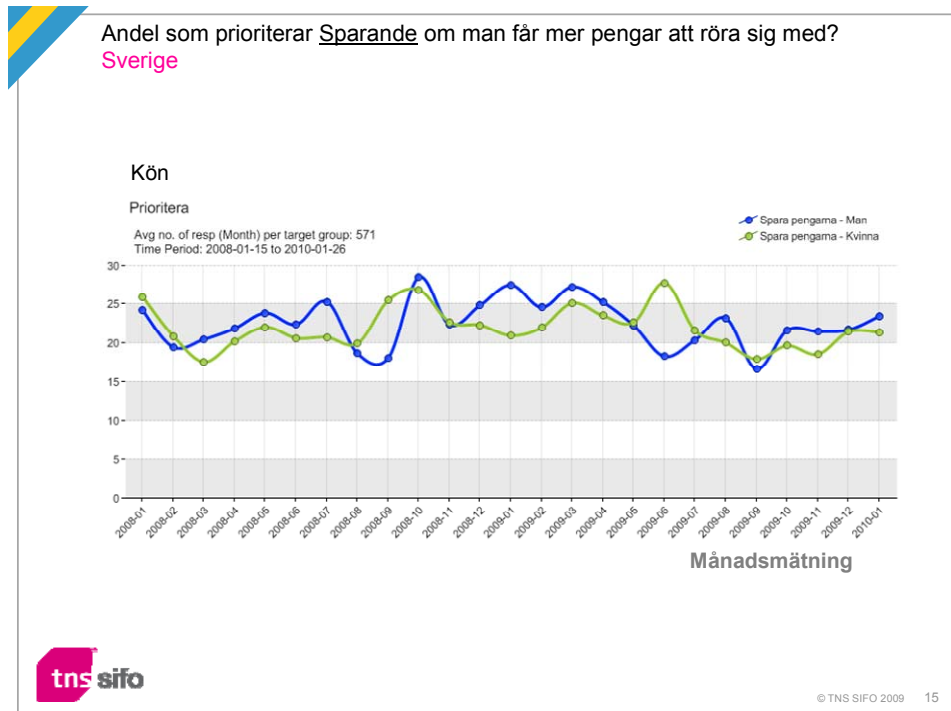

4.1. Banksparande

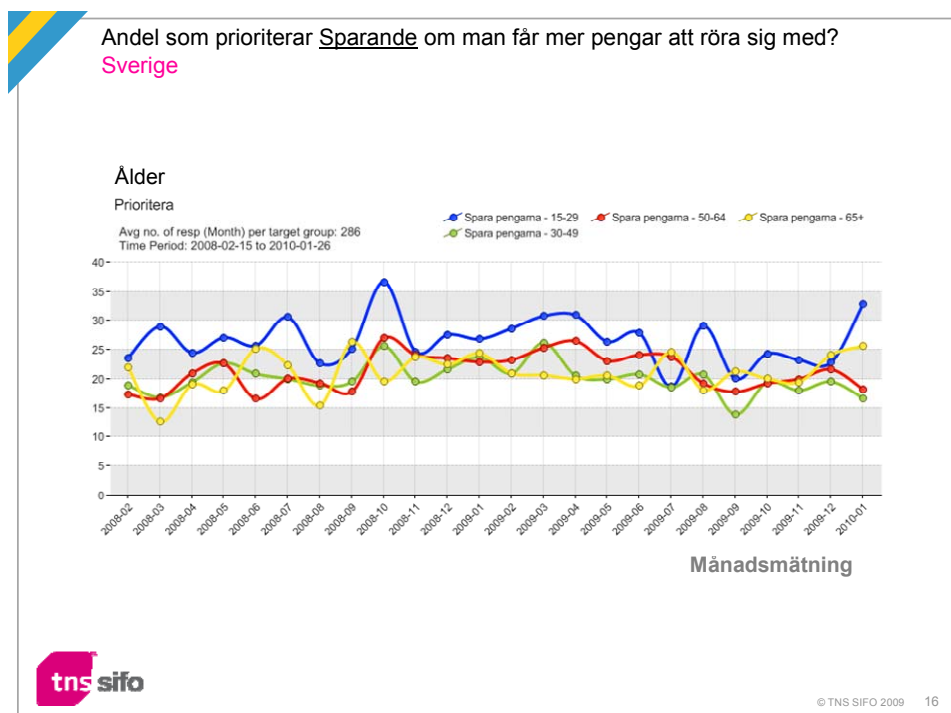
Vid finanskrisens utbrott blev man mer benägen att sätta sina eventuella extrapengar i (bank-) sparande på någon säker bank. Sedan dess har sparviljan gått ned fram till ett bottenläge i september 2009. Men efter det har sparviljan åter ökat.

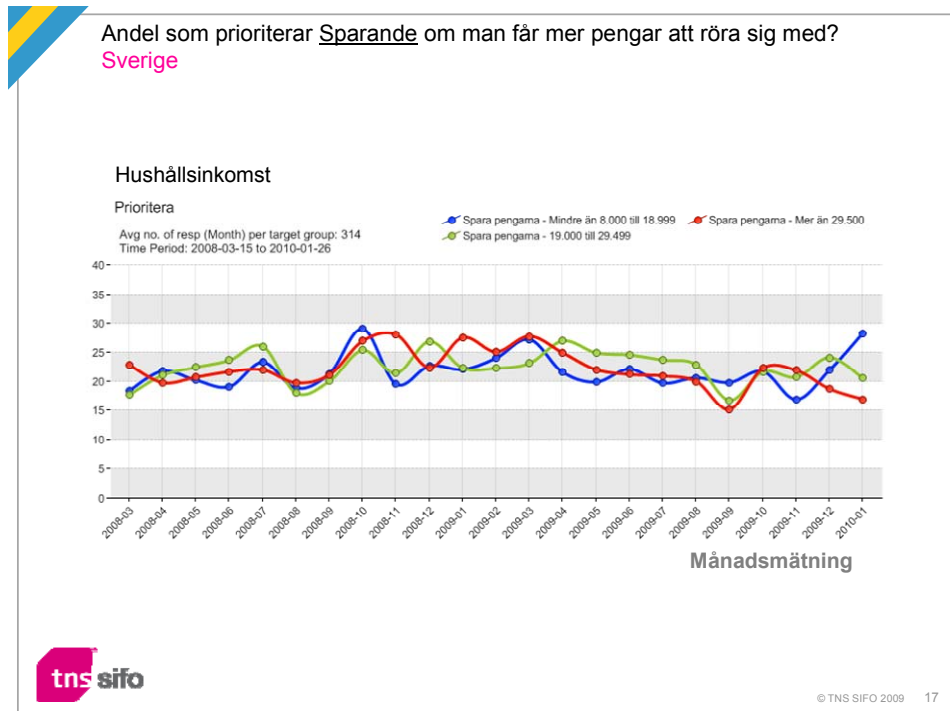
Män brukar vara mer intresserade av sparande, medan kvinnor brukar vara något mer benägna att lägga pengarna på konsumtion. Också nu ligger männens prioritering för att spara pengarna högre än kvinnornas.

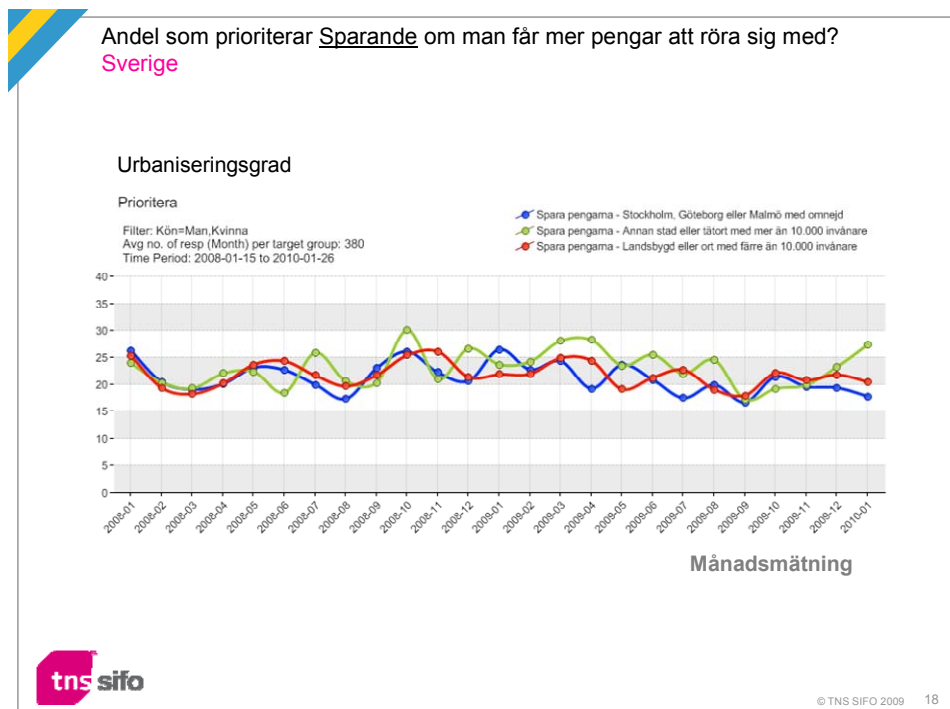
Prioriteringen för sparande ligger normalt högst bland de unga. Det är också bland dem som ökningen just nu är störst.

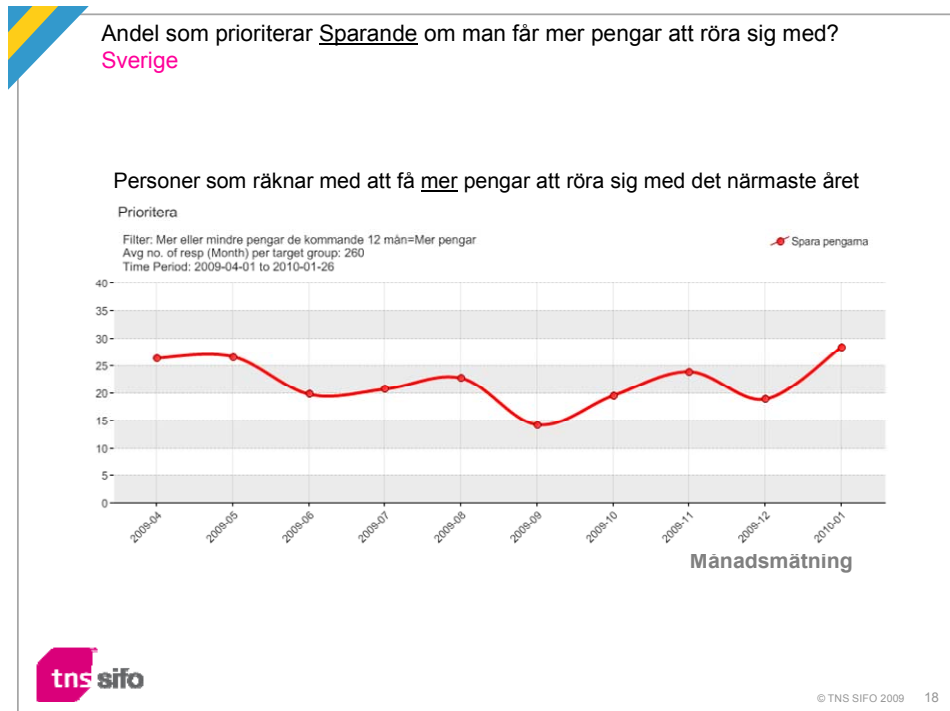
Uppgången nu är störst bland låginkomsttagare.

Intresset för att spara pengarna (kontra intresset för att lägga eventuella extrapengar på något annat) är för närvarande lägst i storstäderna och högst i övriga städer, dvs utanför storstäderna men inte på landsbygd.

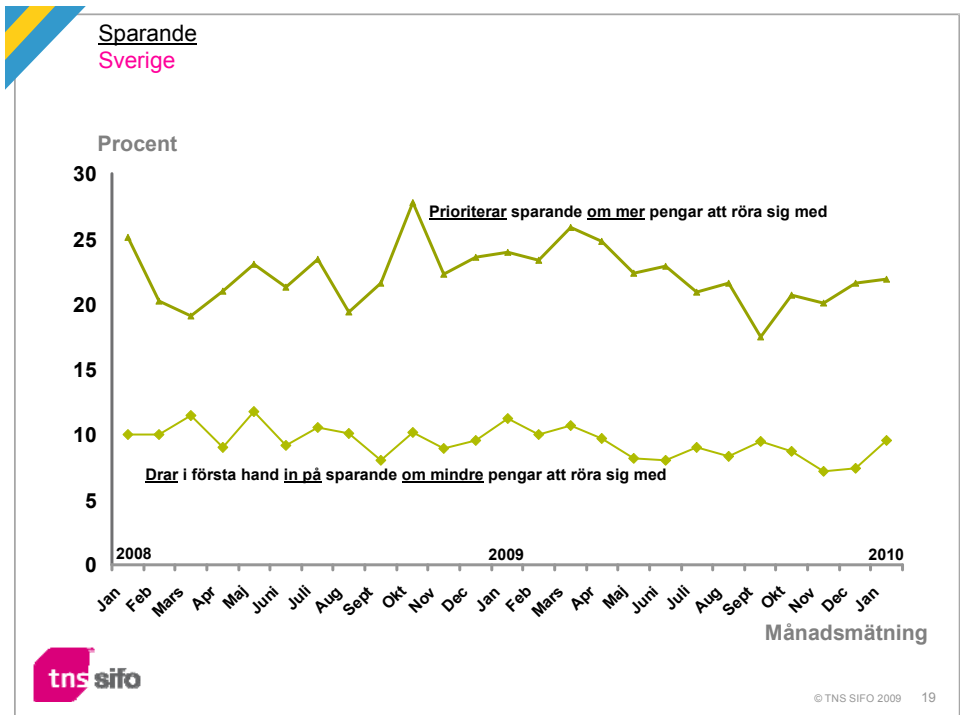

Bland personer som räknar med att få mer pengar att röra sig med de närmaste 12 månaderna har prioriteringen för (bank-)sparande gått upp.

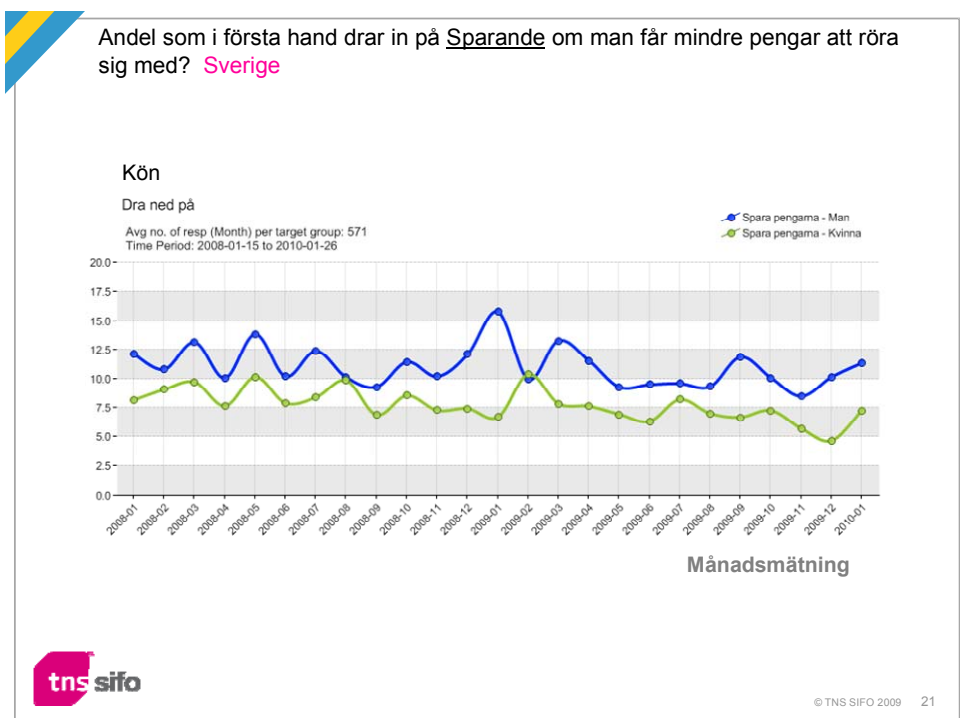

Historiskt sett ligger prioriteringen av sparande på en hög nivå. Om vi jämför med t ex för femton år sedan, jan 1995, låg prioriteringen på 17 procent, mot 22 procent idag.

Samtidigt som drygt var femte person uppger att de i första hand skulle vilja använda eventuella extrapengar till sparande, så uppger ungefär var tionde att om de fick mindre pengar att röra sig med så skulle sparatet vara det man i första hand drar in på för att kunna få ekonomin att gå ihop. Efter en svagt nedåtgående trend under större delen av 2009 har andelen ökat i januari 2010.

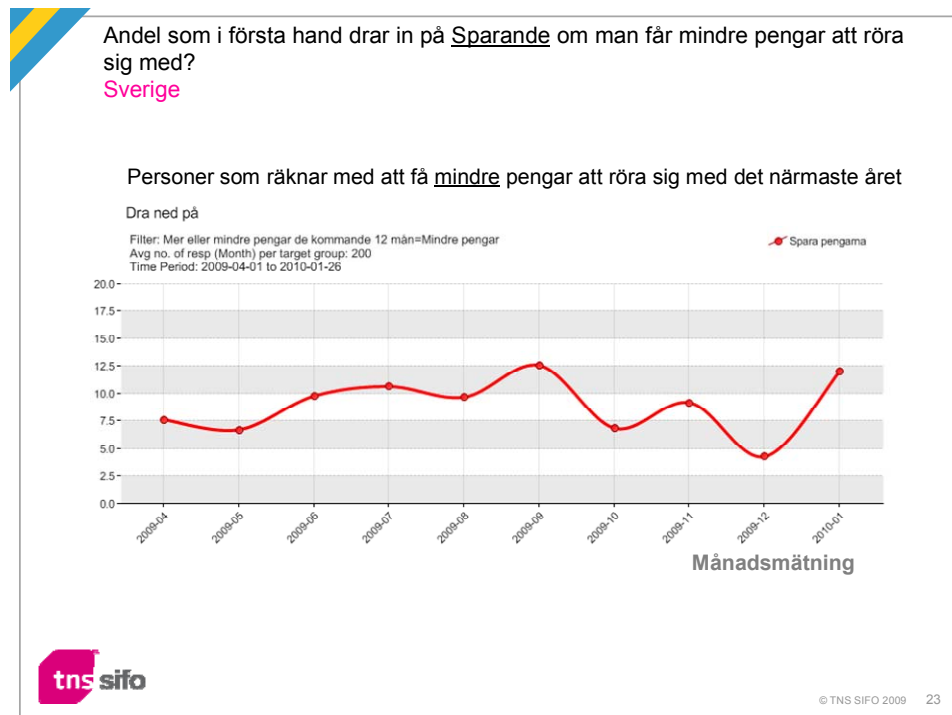

Också här är männen mer aktiva än kvinnorna, dvs sparandet är i högre grad en dragspel i ekonomin för männen än för kvinnorna.

När det gäller urbaniseringsgrad finns inga tydliga skillnader.

Av dem som räknar med att få mindre pengar att röra sig med det närmaste året är det en ökande andel som i första hand skulle dra in på sparande.

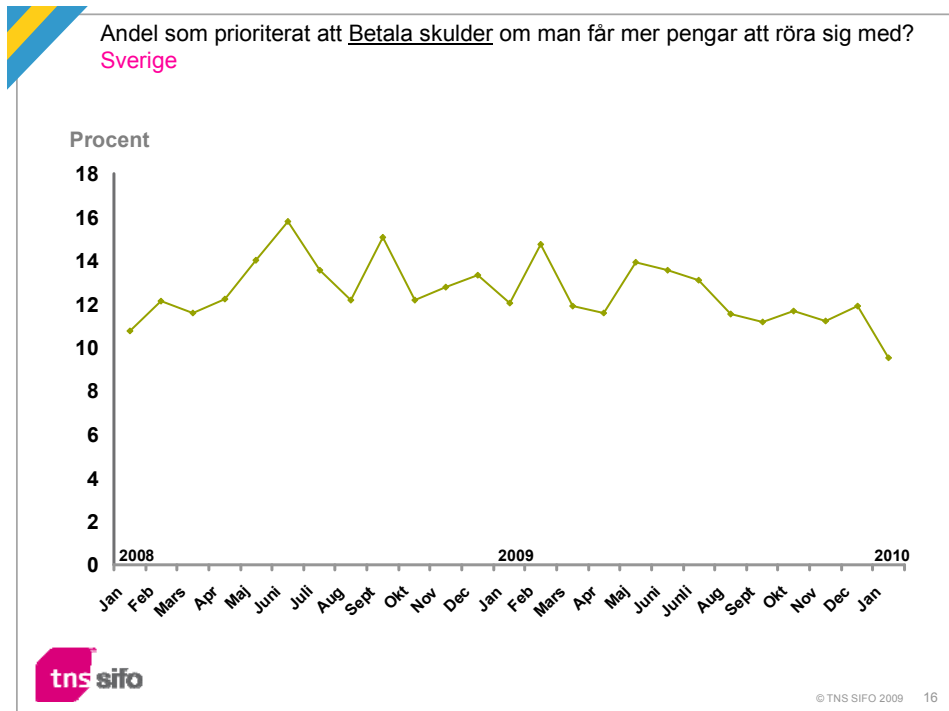
Personer som använder sparandet som dragspel i sin ekonomi, dvs som både uppger att de skulle använda eventuella extrapengar till sparande och att de i första hand skulle dra in på sparande om det blev sämre tider för deras egen ekonomi, utgör bara en liten minoritet; totalt 4 procent av hela den (vuxna) allmänheten. I de allra flesta fall är det alltså olika personer som uppger att de skulle spara pengarna om de fick mer pengar över respektive som skulle ta av sparande om de fick mindre pengar att röra sig med.

4.2. Betala skulder

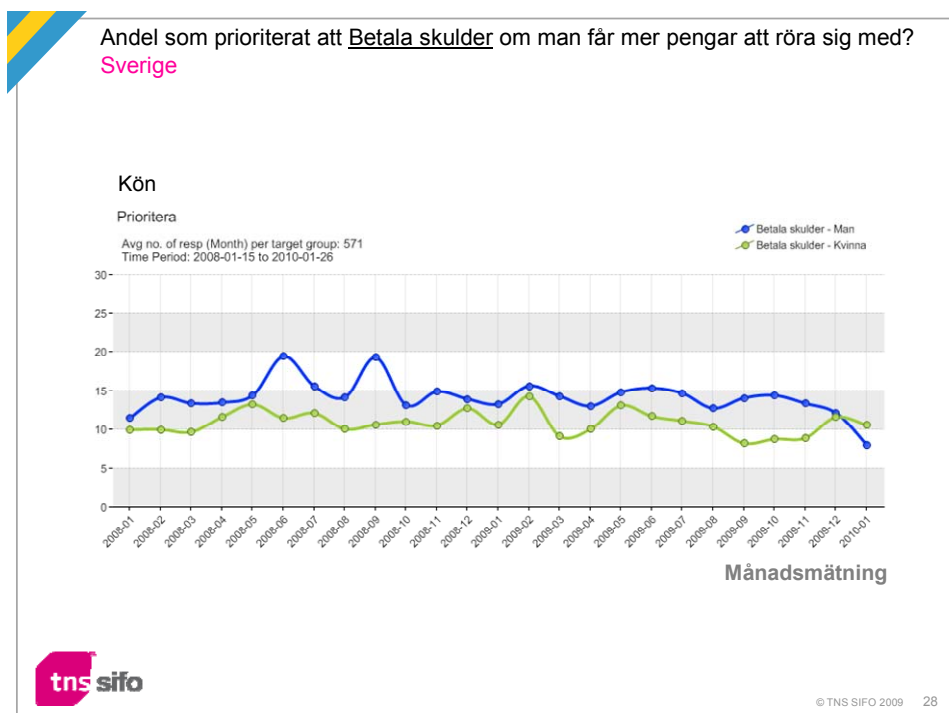
Räntan låg som högst samtidigt som finanskrisen briserade. Riksbankerna världen över tvingades sedan snabbt sänka räntan, och sedan juli 2009 är den svenska reporäntan nere i rekordlåga 0,25 procent. Det har lett till en kraftig ökning av allmänhetens lån. Totalt har allmänhetens skulder till finansinstituten ökat med nio procent under 2009.

De flesta prognosmakare spår nu att räntan kommer att öka någon gång under hösten 2010, och man väntar sig också en relativt snabb uppgång till mer normala nivåer.

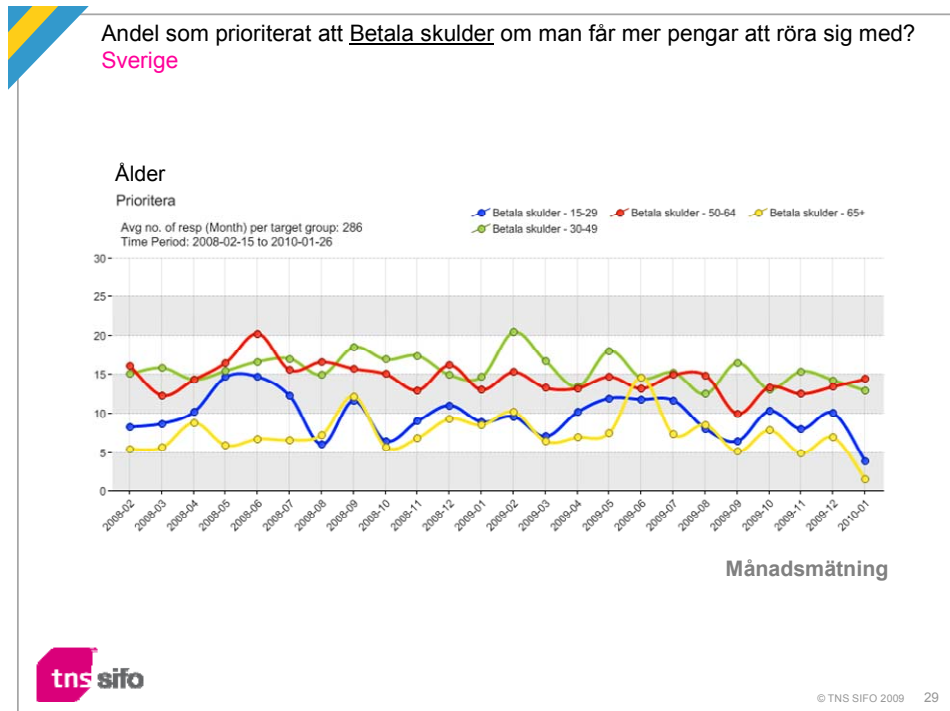
Trots det sjunker andelen av allmänheten som i första hand vill använda eventuella extrapengar till att betala av sina skulder. Tydligt räknar man med att betala av i den takt det var bestämt från början (vilket i många fall är amorteringsfritt) och att man kommer att klara det även om man inte får några extra pengar.

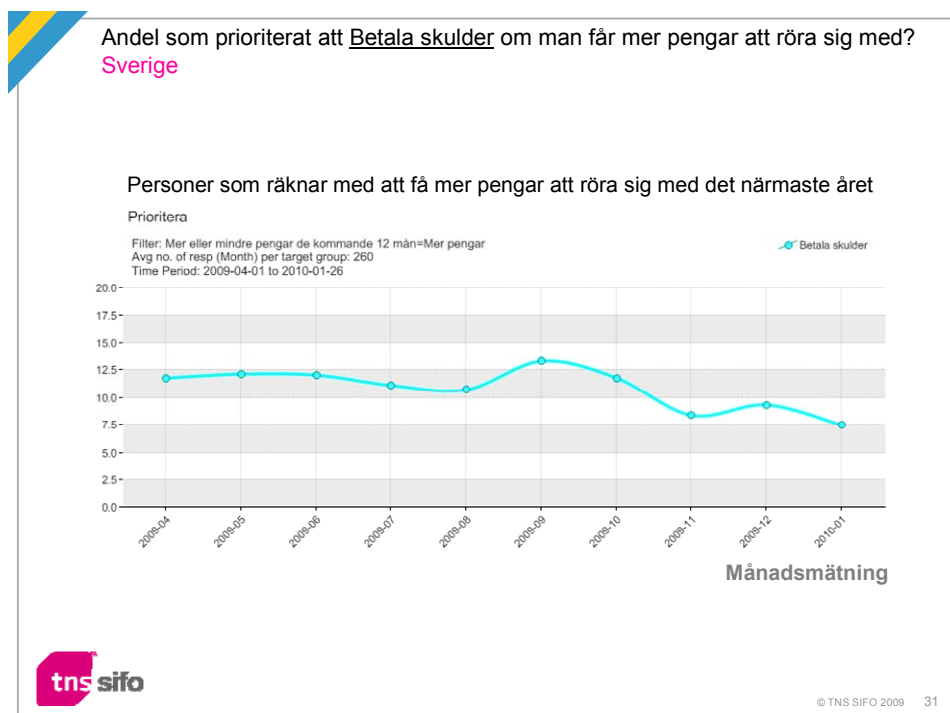
Män är normalt mer benägna än kvinnor att använda eventuella extrapengar till avbetalning av skulder. I januari 2010 är det däremot tvärtom.

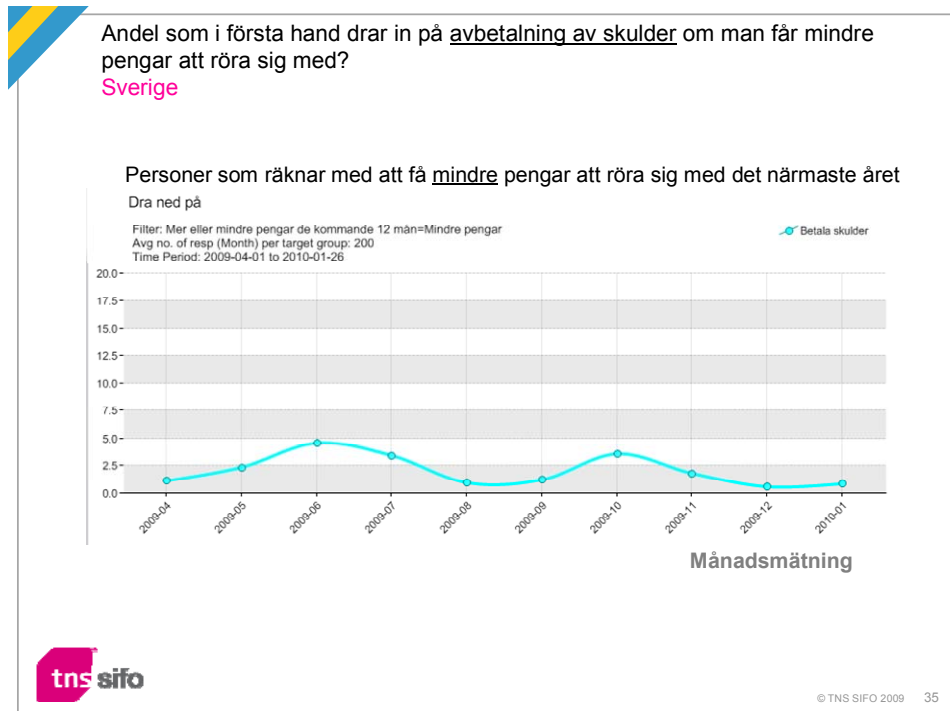
Det är vanligen bland yngre respektive äldre medelålders, dvs i åldrarna 30-49 och 50-64, som man är mest benägen att använda pengarna till att betala skulder. Det beror naturligtvis på att det är i dessa åldrar som skulderna är störst. Bland de yngre är det färre som hunnit köpa bostad och bland pensionärerna är det fler som hunnit betala av sina stora lån.

Bland den andel av befolkningen som faktiskt räknar med att få mer pengar att röra sig med det kommande året har andelen minskat – i likhet med hela befolkningen.

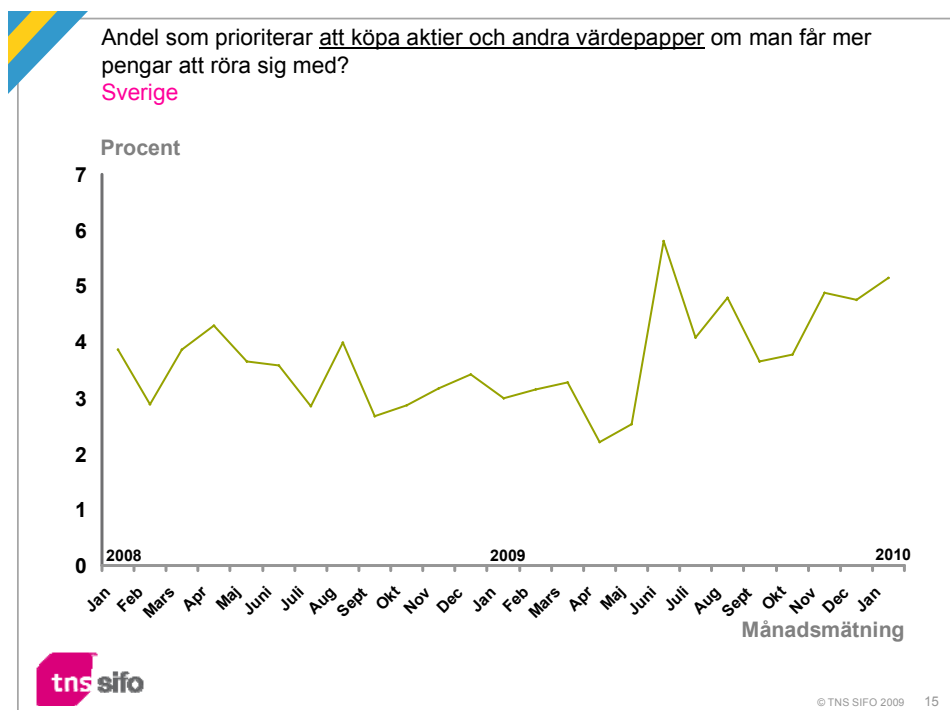

Bland den del av allmänheten som räknar med att faktiskt få mindre pengar nästa år är det bara en mycket liten minoritet som i så fall skulle dra in på att betala sina skulder.

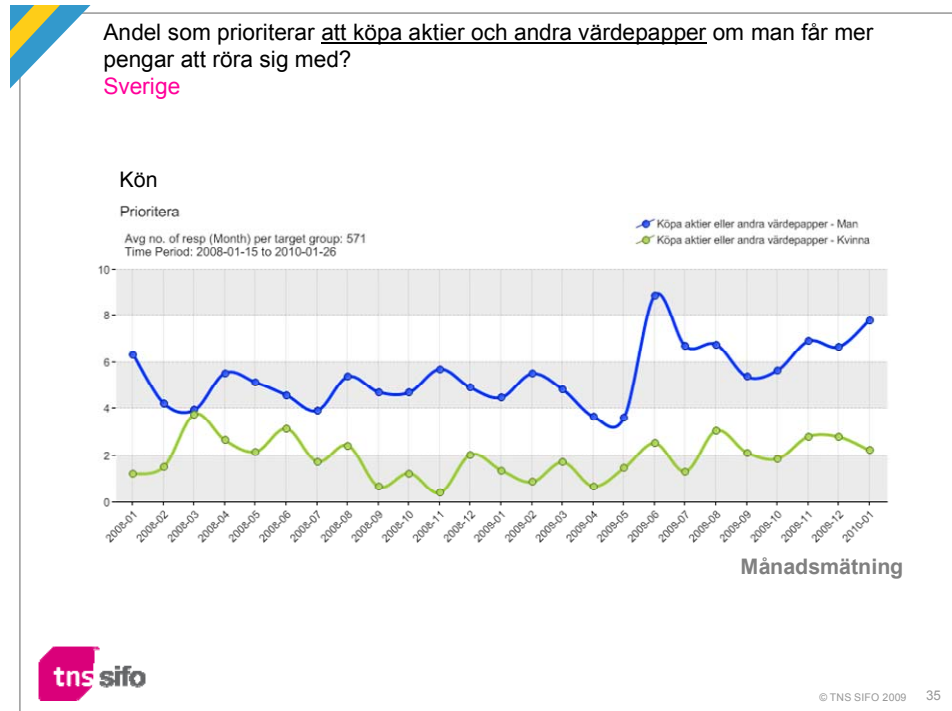

4.3. Aktier och andra värdepapper

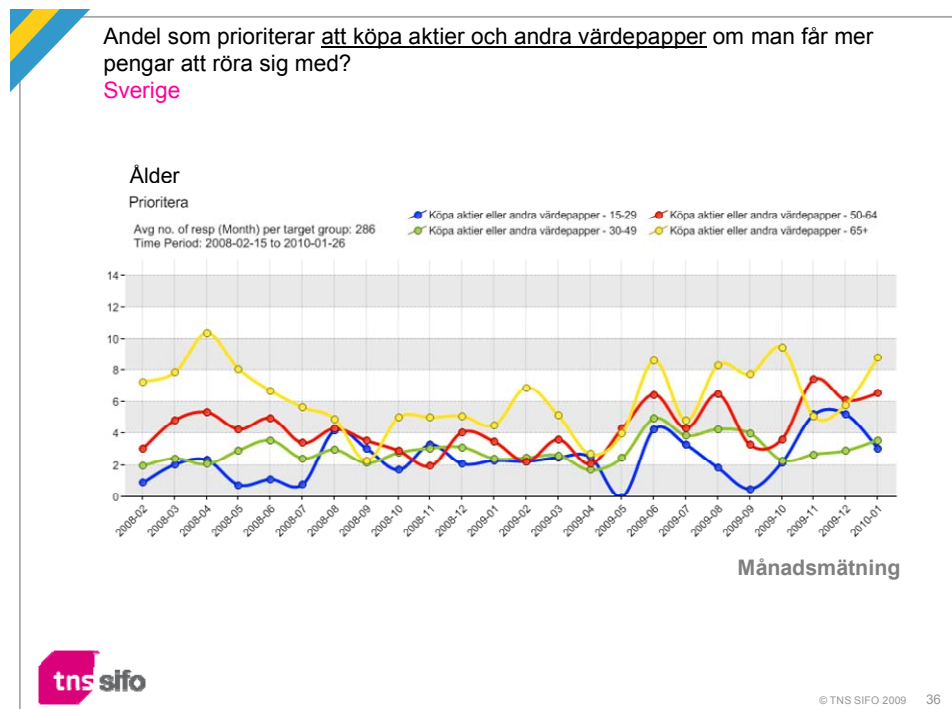
Den starka turbulensen vid finanskrisen innebar kraftigt sjunkande börskurser, vilket ledde till att intresset för att investera eventuella extrapengar i värdepapper låg relativt lågt. Under våren 2009 började kurserna stiga igen, men först i juni steg allmänhetens intresse. Därefter har det legat på en högre nivå än före juni 2009.

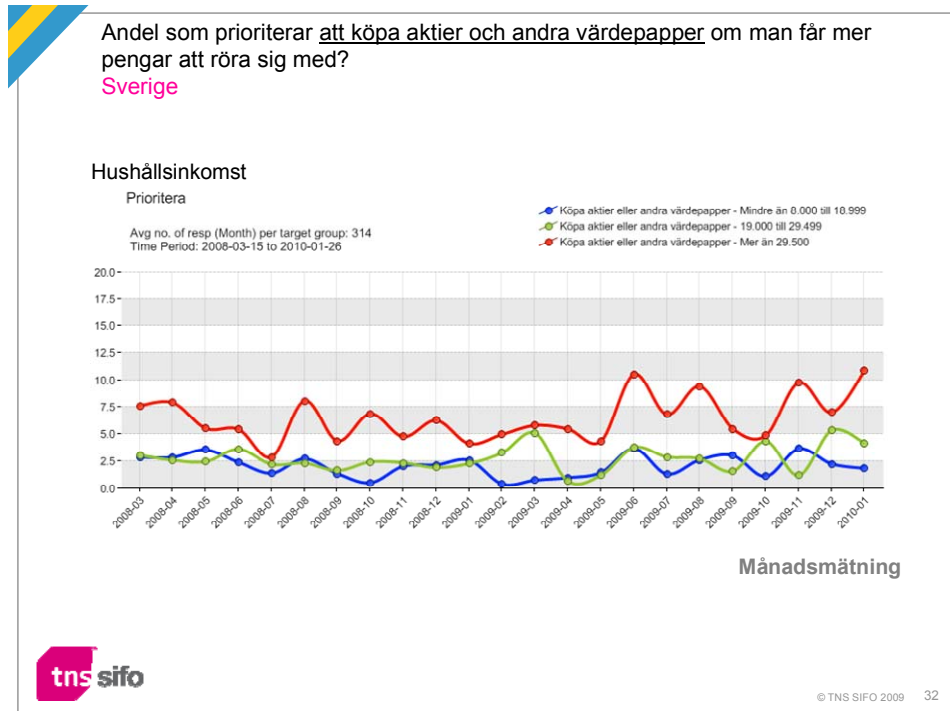
Här ligger männen klart högre än kvinnorna. Det är också främst bland männen som intresset ökat sedan våren 2009.

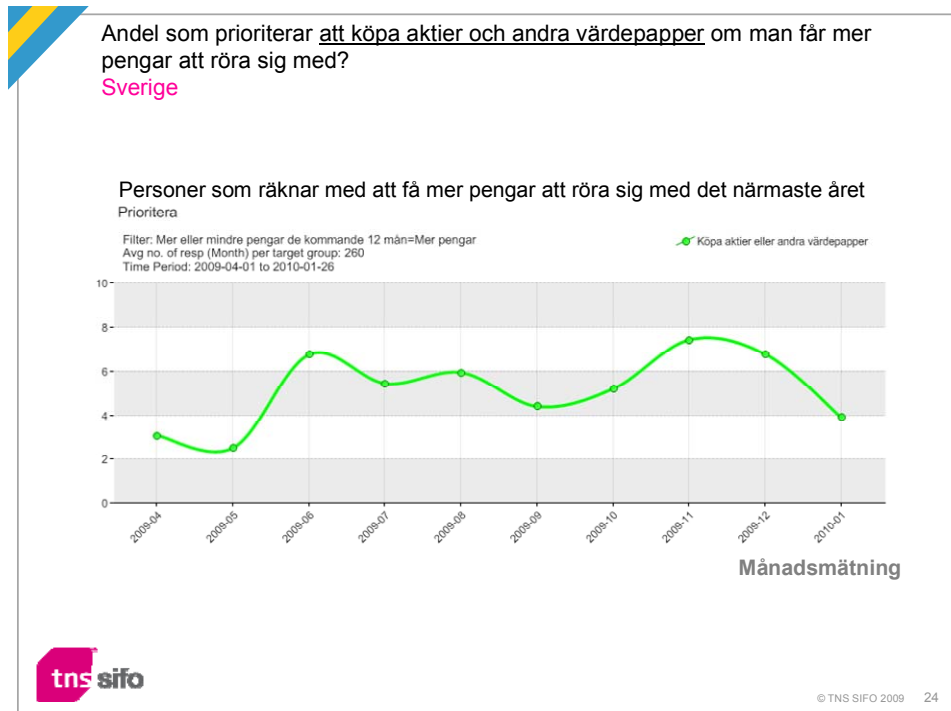
Normalt är det den äldsta åldersgruppen som är mest intresserad av att investera pengarna i värdepapper, vilket också hänger samman med att de generellt sätt har mindre lån kvar att betala av.

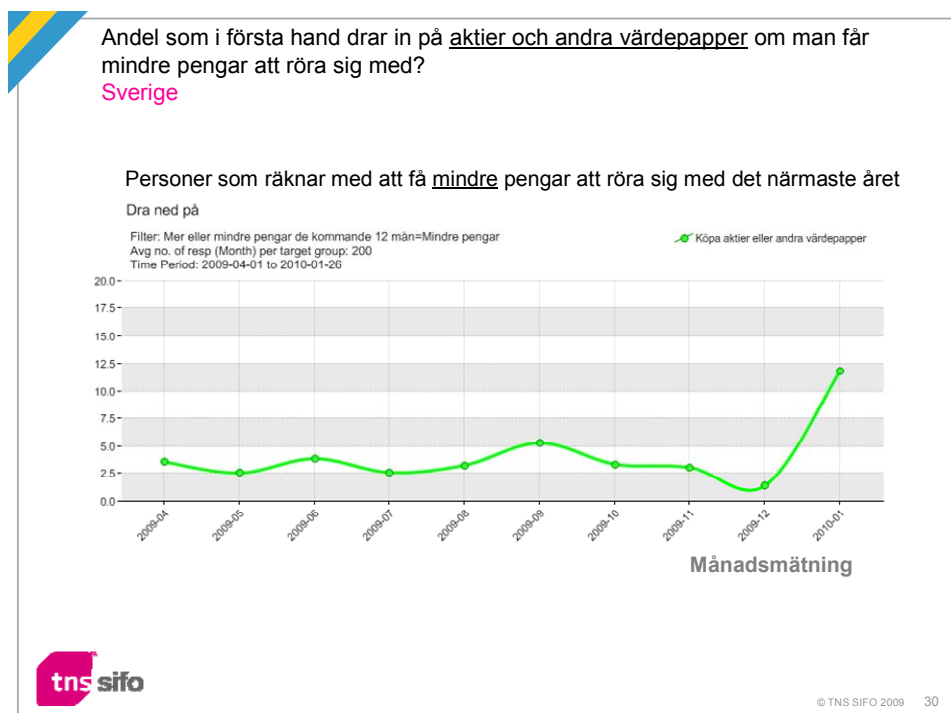
Här finns en klar skillnad mellan hög- och låginkomsttagare. Det är normalt höginkomsttagare, som väljer att lägga pengar på värdepapper, och det är också framför allt bland dem som prioriteringen nu ökar.

Bland personer som räknar med att få mer pengar att röra sig med det närmaste året har dock andelen som vill lägga pengarna på värdepapper gått ned de senaste månaderna. Dessa personer har alltså annat som får gå före. Först om pengarna räcker till både och kommer de att investera nya pengar i aktier och andra värdepapper. Det antyder att tillskottet kanske inte blir fullt så stort som den första prioriteringsserien visar.

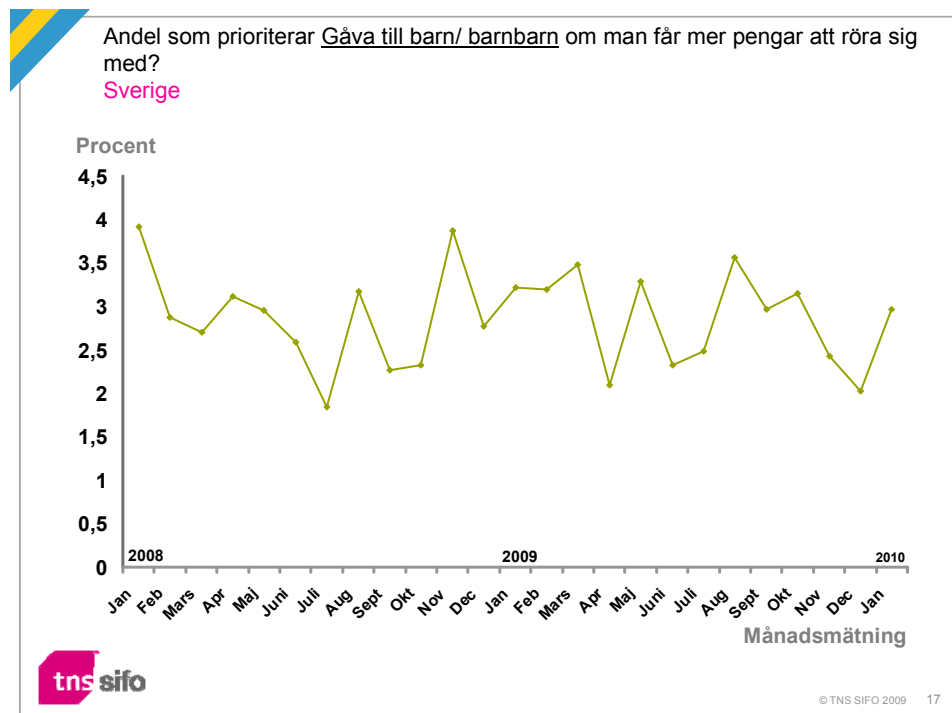
Bland dem som räknar med att få mindre pengar att röra sig med närmaste året har andelen som i första hand drar in på aktier och andra värdepapper ökat kraftigt i januari 2010.

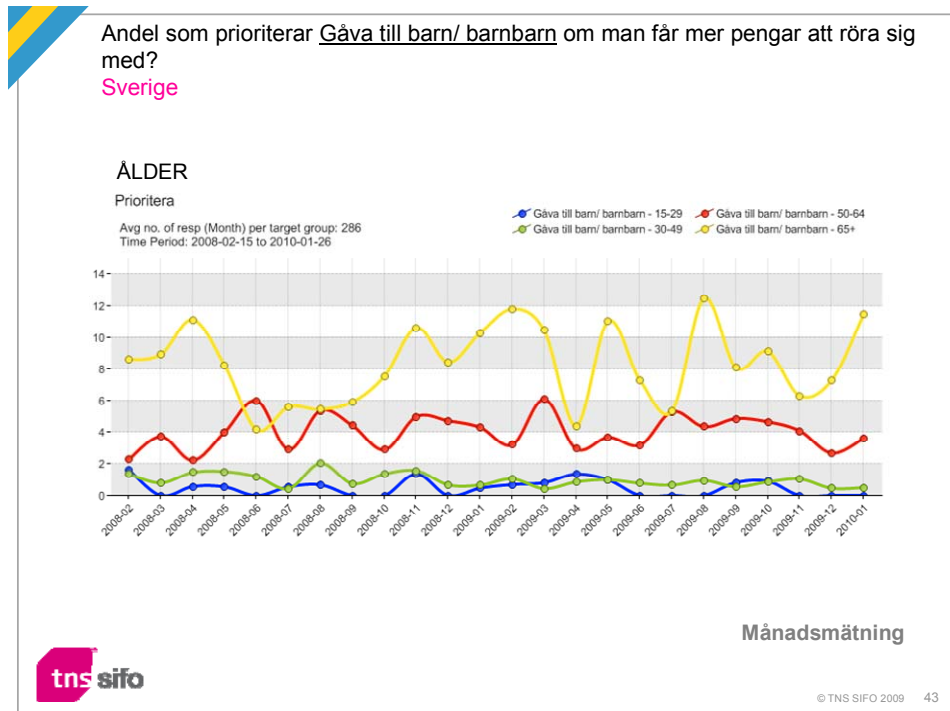
4.4. Gåva till barn och barnbarn

En annan del av finansiellt sparande här är svarsalternativet Gåva till barn och/ eller barnbarn. En del av detta går naturligtvis till konsumtion eller investering, men vi har ändå gjort bedömningen att det bör räknas till finansiellt sparande.

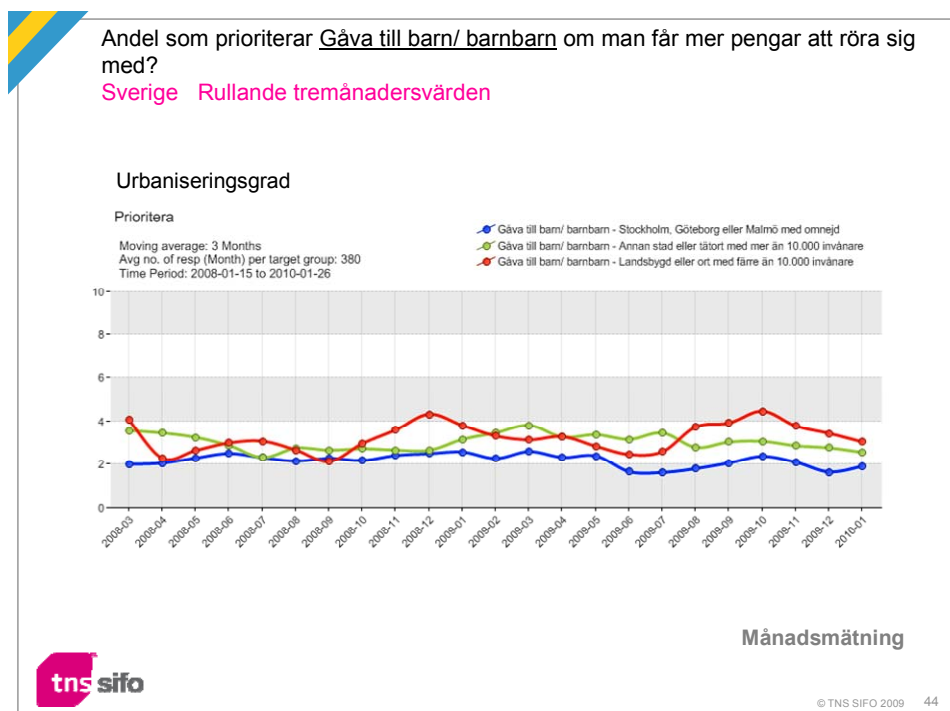
Det här är en ganska "hoppig" tidsserie, vilket troligen beror på att det är ett ändamål man gärna använder pengarna till, men bara när det inte finns viktigare håll att stoppa i.

Det brukar normalt vara pensionärer som anger det här svarsalternativet. I januari 2010 är det elva procent av alla pensionärer som i första hand skulle lägga eventuella extrapengar på gåvor till barn eller barnbarn.

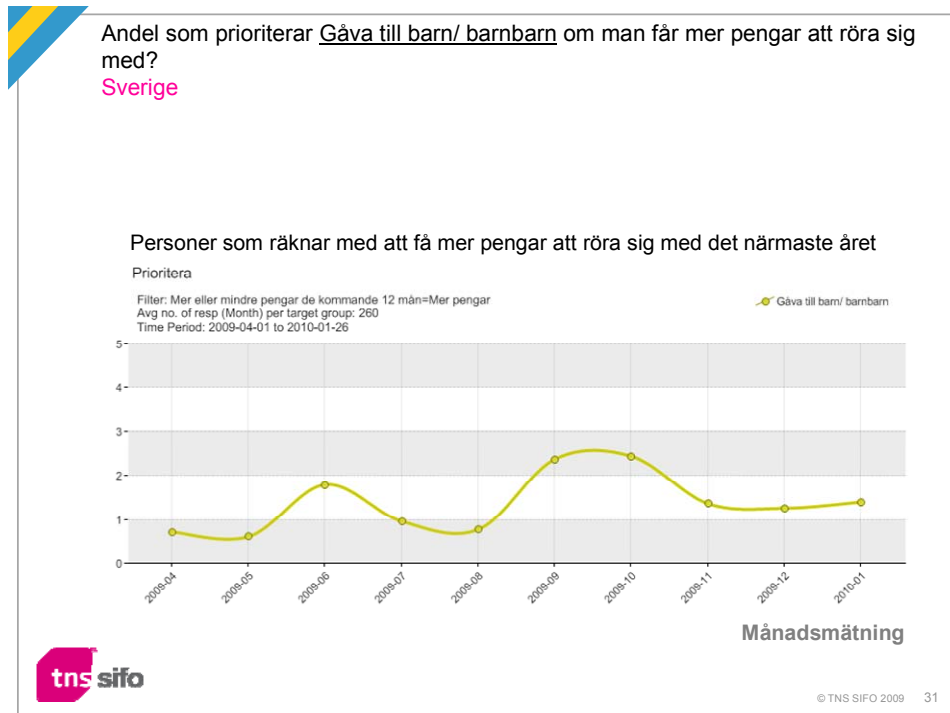

Andelen som prioriterar gåvor till barn eller barnbarn är för närvarande högre på landsbygden och lägre i storstäderna. (I nedanstående diagram har vi använt rullande tremånaderssiffror, för att få mindre slumpvariationer i siffrorna.)

Bland den grupp av allmänheten som faktiskt räknar med att få mer pengar att röra sig med under 2010 är det bara drygt en procent som i första hand skulle lägga dem på gåvor till barn och barnbarn. Andelen pensionärer som räknar med att få det bättre är låg och övriga

åldersgrupper prioriterar andra saker. Däremot har andelen varit högre, under t ex september –oktober i höstas.

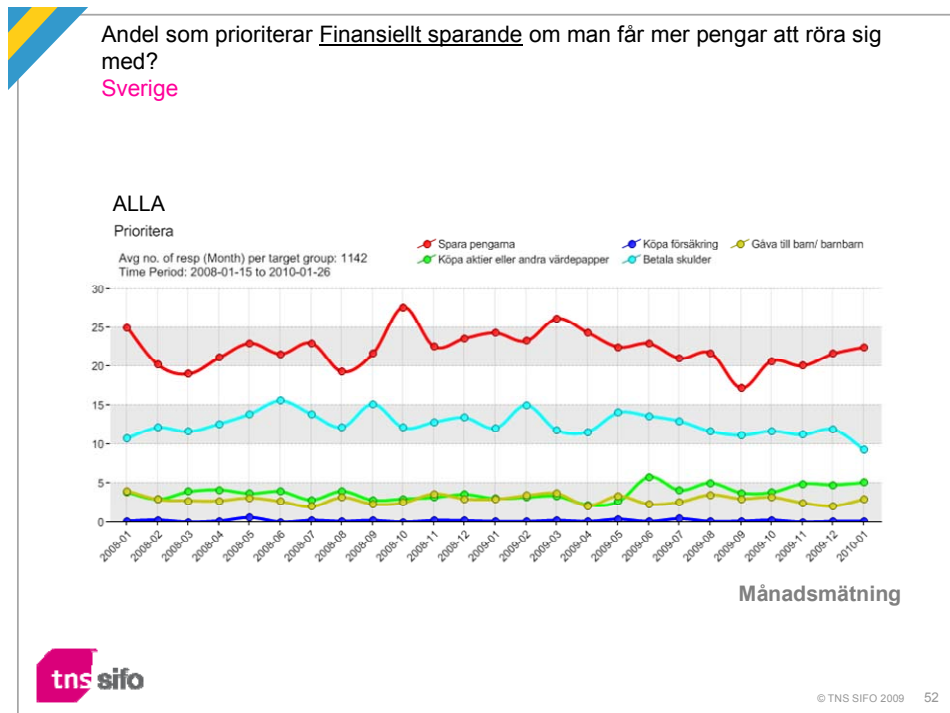

I den grupp som tvärtom räknar med att få mindre pengar att röra sig med är det en högre andel än bland allmänheten totalt som skulle dra in på gåvor till barn eller barnbarn, men andelen är ändå låg och just nu sjunkande.

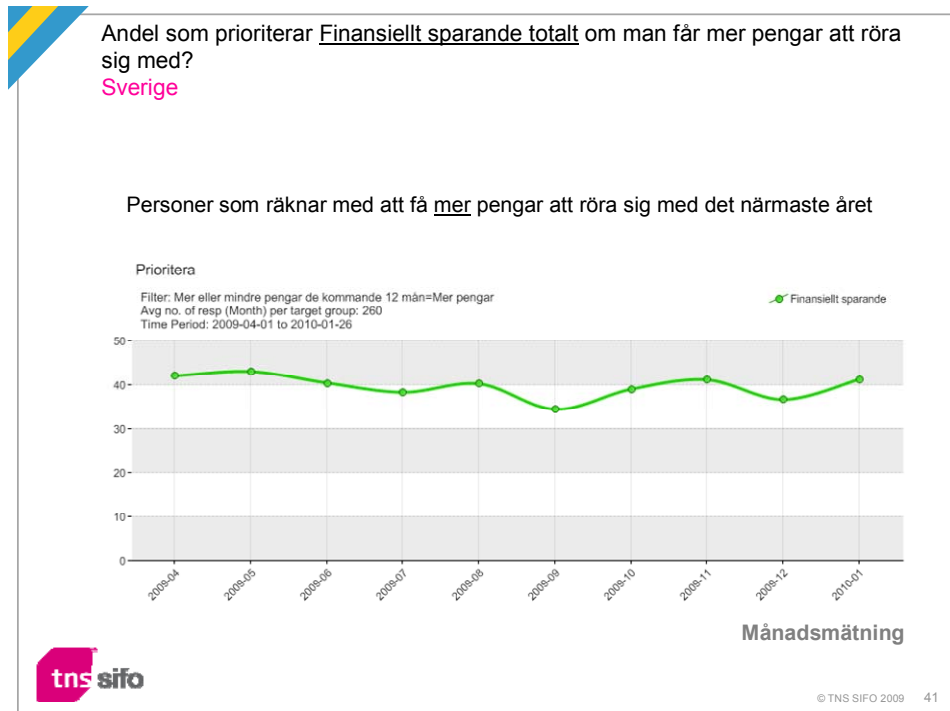

4.5. Finansiellt sparande totalt

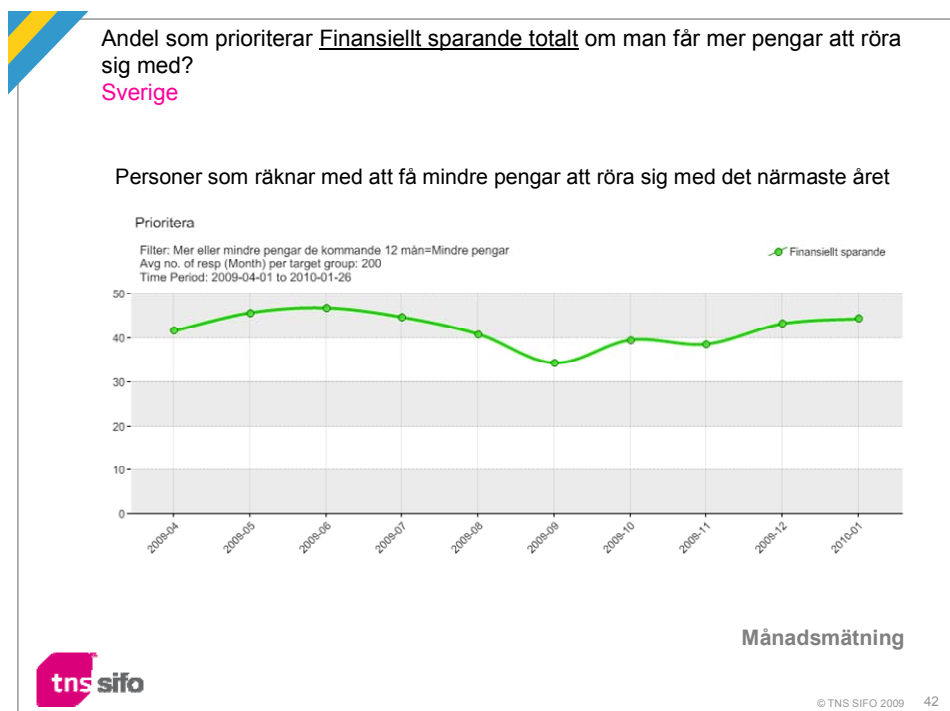
Den uppgång vi sett i prioriteringen av Finansiellt sparande bland hela allmänheten sedan bottenläget tidigt i höstas beror alltså till största delen på uppgången i prioriteringen av sparandet.

Bland personer som räknar med att få det bättre under 2010 ökar andelen som vill använda pengarna till finansiellt sparande. Även i den gruppen beror det framför allt på den ökande prioriteringen av (bank-)sparande.

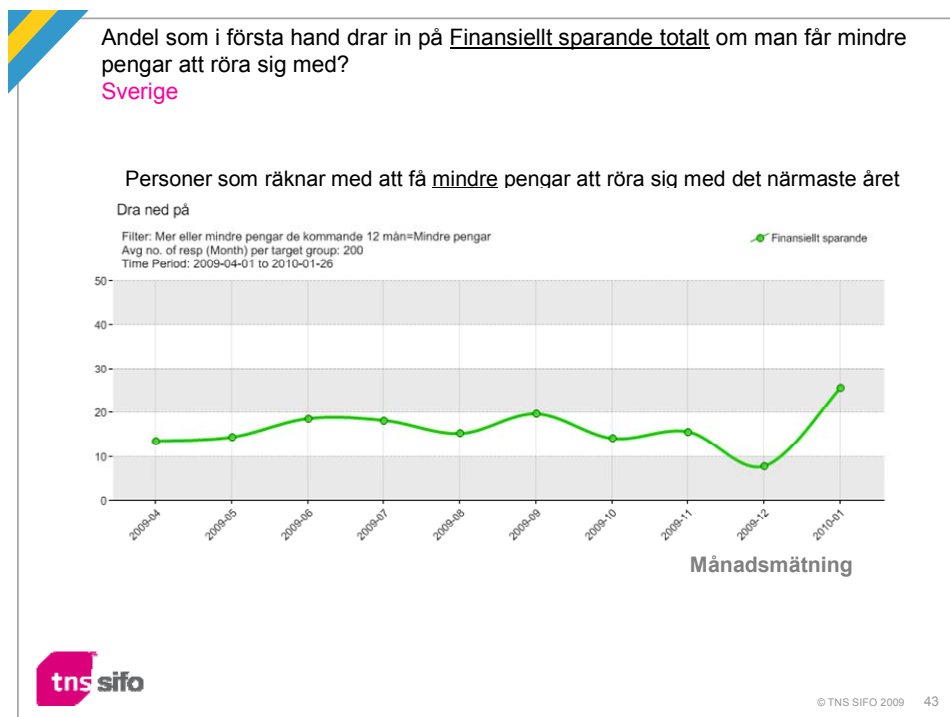

Intresset för finansiellt sparande totalt är emellertid ändå större bland den grupp som räknar med att få det sämre under 2010, och som därför troligen inte har särskilt stora möjligheter att förverkliga sin önskan.

Istället kommer man sannolikt att få göra motsatsen: Bland personer som räknar med att få det sämre under 2010 har andelen som i första hand drar in på finansiellt sparande ökat

mycket kraftigt under januari. Uppgången här beror i första hand på att fler i den här gruppen skulle dra in på 8bank-)sparande och värdepapper.

Som alltid vid stickprovsundersökningar gäller att siffrorna är närmevärden, inte exakta.

5. Frågeformulär

TILL ALLA

1. Om din inkomst sedan skatten är dragen skulle öka så att du får lite mer pengar (ungefär 5 procent mer sedan skatten är dragen) att röra dig med, vad skulle du helst använda dessa pengar till?

TILL ALLA

2. Om din inkomst istället skulle minska något (ungefär 5 procent mindre sedan skatten är dragen), vad skulle du då i första hand dra in på?

Svarsalternativ till fråga 1 och 2:

1. Möbler, heminredning
2. TV, radio, stereo, DVD etc
3. Mobiltelefon, bredband, Mp3spelare
4. Maskiner för hushållsarbete, kök och tvätt
5. Bättre bostad
6. Fritidshus
7. Fabriksny bil
8. Begagnad bil
9. Båt
10. Semesterresor
11. Tandläkare, läkarvård, medicin
12. Nya kläder
13. Bättre och godare mat hemma
14. Restaurangbesök, krogen
15. Spara pengarna
16. Köpa aktier eller andra värdepapper
17. Köpa försäkring
18. Betala skulder
19. Gåva till barn/ barnbarn
20. Annat vad?
21. Tveksam, vet ej

TILL ALLA

3. Tror du att du under de kommande tolv månaderna kommer att ha mer eller mindre pengar att röra dig med än vad du har nu, eller ungefär som nu?

1. Mer pengar
2. Ungefär som nu
3. Mindre pengar
4. Tveksam, vet ej

4. Appendix A. Publiceringsregler

Förtydligande av TNS SIFO ABs allmänna villkor vid publicering

Rapport som innehåller resultat från undersökning utförd av Företaget TNS SIFO AB, på en klients uppdrag, är klientens egendom. Copyrighten tillfaller TNS SIFO AB om ej annat överenskommit. Om annat ej skriftligen överenskommit, förblir frågeformulär, data och annat material till samtliga undersökningar TNS SIFO ABs egendom.

TNS SIFO AB skall ge sitt skriftliga samtycke till publicering av undersökningsresultat till allmänheten. Samtycke lämnas rutinmässigt om ej särskilda motskäl finns.

I TNS SIFO ABs intresse ligger att förhindra felaktigheter i faktaredovisningen och missledande tolkningar av undersökningsresultaten. Om en klient publicerar missvisande siffror eller gör ett missvisande urval av undersökningsresultat, förbehåller sig TNS SIFO AB rätten att publicera korrekta och kompletterande delar av samma undersökning för att redovisa en mer rättvisande och avvägd tolkning.

Följande skall ingå i all publicering:

- frågornas exakta lydelse
- den intervjuform som använts i undersökningen, t ex telefonintervjuer, besöksintervjuer eller postala enkäter
- undersökningspopulation, t ex intervjupersonernas ålder
- antal intervjupersoner
- tiden för fältarbetet
- urvalsmetod om annan metod använts än en som är slumpmässig i alla steg

Publicerade undersökningsresultat skall normalt ej vara baserade på mindre än 1000 intervjuer.

Kunden skall alltid ange TNS SIFO AB eller dess kända varumärken som källa.

När en klient publicerar resultat från en undersökning av TNS SIFO AB, skall den information som ges i första hand gälla klientens egna produkter och/eller tjänster. Information om undersökningsresultatet förande konkurrenters produkter och tjänster kan innefattas, men skall komma i andra hand i presentationen.

Undantag och variationer i dessa regler tillåts då särskilda skäl föreligger och beviljas av TNS SIFO ABs direktion. För att gälla skall sådana undantag och ändringar lämnas skriftligen.

Detta förtydligande vid publicering följer TNS SIFO ABs allmänna villkor, 26/04/02.

050503